

2

Állinn sunginn á ferðalagi austur yfir fjall, í bíl og í heimahúsum. "Danslag kvældsins" og "Þjóðsöngurinn" hinn nýi.

Kýmnipáttur.

12 blöð qto. Reykjavík, 27.nóvember 1942.

Ennfremur: Miði með "Álnum" vélrituðum.

Jeg vildi jeg væri orðinn ógnarlangur áll

örmjór og háll,

þá skildi jeg alltaf, alltaf hringa mig

utan um þig.

Hjartað í mjer er

eins og bráðið smjer,

úti er um mig

ef jeg missi þig.

Þú ert mitt eina lífsins kóngaljós,

ljúfasta drós.

Kýningur

Allinn sunginn í Ferðalagi (áustur yfir fjall, í Göl og í heinu stúsi)

— "Dauðlag Kvæðis" og "Hjótsongerinn" hinn nýi.

Sölbjarkar sunnudagurinn 17. júní var rúsuminn uppi; fí áttu allir veigluar og veltamenn frá ferðalagi sínu og reyndu margir fí sínu að nota sér þud, enda fítt sunnudagurinn í hönd.

Sínum söngvari var vammur fítt að fara eitthvad úr sín lísi í heitgum dögum og ávalt gangandi, sínu sínu lísi, enda var hann frátt í fítt ein veltamenn hín, hófulegur gangur og þud.

Ména hann var að taka sig og síngta, var hann að kolla leggja þud með sjálfum sér, hvort hann átti sítt að leggja lítt sínu. Áttuminn vinnstessi:

Áustur í Göl, Kona vid í Hólum og fara þad an í stajum Múttkann fínum.

yfir fjallid og náttu sig í einhverjum vammum í Gólinum.

Múttkann var að verda 10, þegar hann var lítillinn; þad stóð sína, að hann yrdi Kona vid í Hólum N. 4 — sex lína gangur, "svona í rólegheitum" og gótt svo fítt þad an N. 5; þad vori hafi leggt lítt þess, að hafa nógum lína yfir fjallid, staldur og vid í Kambaborn og stóva útsýnid þad an: Þegar stó vid útid í öllum landum.

Þetta yrdi á einhverjum einum þessa stremurifund, sem hann hóf í veltamenn sínu fítt: Míttu ketta að vera gangandi og sínu sér, en með einhverjum flóða löbbum, sem átti Kona vid ítt ofur vammum.

Stömunu áttu en Sínum söngvari Kona á Baldurs haga heyrir hann bláid hátt og hvelt nýj í vélhorn fítt affan sig og í sömu andrúmi brunnar líttreid, óyfirbyggd, ein og algergt var hann líttreidar í Sínum sínum.

Vegna hris fíttreid og hradu líttreidarinnar var Sínum ónógulegt að sjá þad áttu sig í fítt, hvada hann þad vori, sem þarna vori

í fjöld. Hann só aðeins tilstjórnar einn í framsæti og einn á jafuvel
töo í aftursæti, þó var hann ekki vissur, að þar væri fleiri en einn, þó
væri þar annar, þá var hann áridan lofu lögfróun lofar.

Sinnur sár, að billinn stóðar hráðann við Dalvíkshaga og, að aðeins
tveir menn stíga út úr bilum. Þvíðí máðurinn sat eftir berhofðadur,
með brostin augu og virtist hann hvar jafuvel vera sofandi.

Bilstjórnun fólletti Sínou eltri, en húnir tveir voru Gádir Kaupmann
úr Reykjavíki og fólletti hann þú vel; enda voru þeir óadstíljau lofar sam-
leitar og ávallt "í líni" saman.

Þá, sem út úr bilum stó, var H. Kaupmáður, félagslyndur maður
míð, einhunn ef hann hafði eitthvad í höllinum; vilði hann þú alaf láfs
menn vera ad syngja, og lét þú sjálfur á alvöldi af hápinu og fléði.

Hinn máðurinn, sem einnig hafði, þetta í aftursætinu og sat þar einn sofandi,
var Ó. Kaupmáður, og fólletti enginn menn stótt hann sá þar og soðfi, ber-
hofðadur og Gálpinu míð, af svafdrunga þeim, er í höfði hans lúeldi.

H. Kaupmáður virtist að vísu eltri Kaupmann við Sínou, en hann Gáð
hannum á herna inn með sér og dróttur með sér kaffi. Stótt Sínou eftir
þér tveir í herna sé staldra við - þó, "á alvöldi hans vand ad standa, sú,
ad geta fandi frá Kolindasthóli N. 5, - lét hann fló til leiddast og fót inn
með H. Kaupmanni, er spyr Sínou:

"Þér syngid? - Elldi sattu?"

"O-ja, leidd hefi sjá við."

"Þú syngid þér inn fyrir mig eitth lag!"

Sínou var úr lítið menn frá gefid að fara ad syngja hátöfjunn þanna
á opin berum veitingastáð og stáð yfir hálfdrukkunum manni, en
hann só, að úr þú sem honid var, væri best á herna sér vel við

hann, ef vera kynni, að hann leydi sér sæti í bekknum lengra upp á
 Gássa, því það yrdi a. m. k. til þess að hann yrdi því fyrri kom-
 inu upp á Hátium. Sínum segi því: "Já, eitt lag! Það er elsti
 til miðels málk", og svo kynnir hann, fullum hálsi:

"Ó, Lejgur er vor föðurjörð um fríða..."

Gellur frá H. Kaupm. allt í einu við y segi:

"Ví, ví! Etti þetta! - Etti þetta! - Syngi heldur
 eitthvað sem allir þekkja! Etti þetta, heldur eitthvað annað!"

"Ví, hvað atti það svo sem á vera?"

"Til dæmis: Lag vildi að ég væri orðinn ógnarlausur all! Það
 er allveg indelt lag og það skemma allir!"

"Ó, já, það er nú svo," segir Sínum, en þóth sjú kynni nið að
 hannsa í lagid, en sjú elsti viss um að hannsa textann."

"Ó, verid þér nið eltri að því anna! Lagid og textann eru Gornis
 í Refsjarvöð lätinn lera í Carusotholannum á undan Kristindómi
 sínum og Kverninn, Geiflinsögnunum og áthagafróðinni, svo þér sjúid,
 að þetta, lag og texti er svo þýðingarmikil fyrir ungdóminn, að
 hvort þveggja atti á vera lejtóþýðan þýðingur vor þýðing.

Og áynjio þér svo álinn!"

"Já, en textinn; sjú man hann eltri nágu vel."

Hafði H. Kaupm. nið upp fyrir Sínum textann:

Eg vildi að ég væri orðinn ógnarlausur all,

örnjörð og háll,

þú stýldi sjú allaf-allaf

þvingu mig utan um þig;

þjartad í mér, ^{línu os} ~~þú~~ bráðid mér.

Þessi er minn minni, þessi er þessi.
 Þessi er minn minni, þessi er þessi.
 "Þessa, upps með söngnum! Upps með Alrínu!"

Vítanlega kemur Símon söngvari hvarfsvoggin, lag og þetta og
 hóf með upps hina háan og fjörn. Hann sá og söng Alrínu svo,
 að Godlegi hefði verið á hvada spjóta um hljónt eða sem veru vildi og
 lá við, að H. Kaupm. færi að gráta af hrifningu, enda sýni Símon
 Alrínu alveg fyrir diloju.

Það lá við, að söngurinn hefði einhverj sýjandi áhrif. H. Kaupm.;
 Það var einn og hvarfsvoggin fælli áttur í henni, og þá sá hann þess
 um stund, hófði með aðdánum á Símon söngvari, einn og vildi
 hann vígja hann eða mella, um hann sprakk upps og sagði:

"Hver er þú áttur áttur?"

"Áttur yfir fjall!" sagði Símon.

"Hæ? - Áttur yfir fjall? - Gangandi?"

"Ó-ja, það var áttur mín, áttur það gangandi."

"Ó-ja? áttur mín! - Vid áttur upps í Kolvidarhól og háfnum
séti fyrir yðum í bálrum áttur. Hannid þér bara með - og, ja,
 þannu kemur þú áttur kaffid! Geid svo vel! -"

Áttur kaffid kaffid yfir fjallinn fór þess H. Kaupm. og Símon ítt á
 bálrum. Þar hafði einn brytning á vidd áttur einn, að Ó. Kaupm.
 var einn að fá einn einn hafi á kaffid, og hafði einn áttur áttur
 vörum einn áttur, að hvarfsvoggin áttur áttur.

En, hvernig stóð áttur, að Ó. Kaupm. var einn að fá hafi sin,
 sem fælli af hvarfsvoggin vid Randavagn? Hafði nokkur fælli að
 Ceito að hafi sin, meðan þess H. Kaupm. og Símon drublu kaffid?

Hei, nei! En frésniðin tveir, sem höfðu höfðu þannu niðan ad
 höfðu gengid fram i hatti, hirt hann og sóð, en ad Þalder hags
 kom, ad ber höfðadur madur sat i bálum, stéinsafandi, og setu
 hatti i höfð þess og sá, ad þar átti hann helma. Þeir gerdu
 svo eltri fréttar vakt við sig, og hildu lídar sinna lengra austur.
 En hver vissi um það, ad þetta voru frésniðin, sem hatti
 fundu?

Þad sáð af því, ad einhver þannu i Þalder hags sófessu
 þess megu fara þar fram hjá með sinu streggjáinu hver
 undir hendi sinni, og svo höfðu spyrjarn og axarstöfk
 staddir upp sí ogi bálspólu þeirra hvoru um sig. — Þad hlætu
 þeir ad vera einhverir sniðin, semiloga frésniðin.

Annað var þad stílljauk og undar leftr og hvernig
 hatti þess var kominn i höfð O. Kaupmanns. En þad er
 mi gnislept stíllid i Harmoníu.

Varin stíð af stíð og hvortis þessu nið bál gefid eftir: Keyzlan
 var aftast yfir 80 kílómetru i klakka stíð og stíðum 100.

„Frétt þessu móti“, þessu þessu söngvari, „verður madur eltri
 lengi ad komast upp i Hólum“, en i höðinu fyrir ofan Hólum
 fath hatti þess af O. Kaupm.

Þad voru engin hlíðin þit ad hann fundist aftur, því ogja aðstæður
 þessu nið þess, sem i bálum voru einstíð megu ad manni
 varin i höðinu og þad sáð siginlega eltri fyrir en Þessu Hólum
 þess, ad O. Kaupm. var undir ber höfðadur og hatti þess aftur,
 því enn svaf hann og gat eltri þit þess sáð.

Stíð þess mi H. Kaupm. og þessu söngvari ni i stöfu og

hæðar við um dögum og vögum. Allt í einu virðist H. Kaupmann
hafa átt sig í einhverjum, sem hann hafði verið að hugsa um, og
viltu hann sá um á Símonis söngvæng og sagði:

„Þú sýngst? — Ekki sattu?“

„O-ja, einu tölusímanum hefi ég verið þad við.“

„Ó, blessað sýngst þú fyrir mig sitt lag! — Eitt það sem ég þóttist!“
Símonis söngvængi haf hann sá um:

„Uff, þú símonis tel þú um laga...“

„Ekki þetta! — Því allu munu, ekki þetta!“

„Vi, hvar þú? — Hvar viljum þú að ég sýngi?“

„Til dæmis: Eg vilði að ég væri orðum og var þessu allt!“

„Þú þú, þú þad!“ sagði Símon og sýngur á þeim alveg þryðilega

H. Kaupmann. vand eins og utan við sig af hrifningu, og sagði:

„Hvert erud þú annars að fara?“

„Annars yfir fjall!“

„Ha? — Gangandi? Allt leið annars yfir fjall? Þú, en blessaðu,
verid þú bara í vélum okkar!“

Var um elki meira af drotningu að sagn þar. En er ut var komid og
á vélum, en O. Kaupmann. með hark sinn í höfðinu og sagn ut þá: Síðan
heir höfdu um gengid fram lífa, fundid heitum og mi einu þeir, hvar hann
átti henna og heldu svo áfram göngu sinni annars í leið. —

Þannad var um af stad og er yfir hálmsár ^{Konin, 407} brú, þeyt all þvad af höf,
fram lífa heir monnum gangandi, sem einum hafi henna til að
átta sig á; það voru bara menn, átt þve margir, máttu eigi
fari en heir, og litlu síðar fann heitum af O. Kaupmanni. —

Konin var við Reybergi og gengid í stofu.

"Heyrir þú, maami! Þú sýgð? - Eftir sett?" sýr H. Kaupm.

"Stundum hefi ég verið þú við!" sýr Simon

"Þetta þannadi mig!" sýr H. Kaupm. og vord gláma vör. "Sýgð þú ein
mitt lag fyrir mig, eitthvað, sem ég kann!"

"Þú þá þú þú!" Og svo kypjar Simon:

"Seu Ceryndin brenna þú þú, svo..."

"Elli þetta! Elli þetta! - Heldur fallga lagid mitt!

Eg vilði að ég vör ordum ógnar langur all!"

Songur Simon "Alinn" af einu meira lístflegi ein áður, og að
frá lokum, sem sé "Alinn" sýngum nokkrum sýngum, sýr H.
Kaupm.

"Hoert end þú annars að fara?"

"Ásturn yfir fall!"

Ha? Hoed segid þú? Gangandi; ásturn yfir fall? Vei, cerid
þú ein ekki að þú! Kerid heldur í bilinn til okkur!

Þegar út var kerid var O. Kaupm. með hatt sinn í höfðinu,
og soaf.

Yppi í hestun Bolaldmanni fyrir ofan Fölluvotu var Keyrt
svo hratt, að hatterinn fann af O. Kaupm. og var elsket með þú
fengist; þú hafði verið við áður. En er út var lítið í bilinum og
á lítið til Gaba, sónst þeir menn koma gangandi undir Sand-
steidi. Vitandi þú hafði lítið þeirra félaga farid þar fram hjá þeim,
náð og selubúskofummen geru, en enginn þú eftir þú, á
þar vör minn mannaferd, enginn þú þú til að festa í þeim
engum, þú sést heldur.

Þú þú þannadi yfir þú þú þú, sem gler hall is vör.

eda málteikend höfuðstóðargata. Féinadur allur, Kálfa, Kjú og hestur, kindur og fuglar þauk sitt í hverja áttina, eins og stófid voru í haun in hristofsteyssu.

Stadar var numid ad Kolvidarkali.

O. Kaupur. sat einn sofaud i belnum, bestiofsadur og bestio elki i sli, þótt belnum rakiot þar i tóva lunnun og stóra kerun og velti þvi hroðstveggja um kall, en belnum seldi elki.

H. Kaupur. þurfti ad ganga afsidis vordur fyrir belnum og þafði elki belid eftir þvi, ni fremur en áinu, ad Simon songari steig ávallt út in belnum hoga megin, þegar H. Kaupur. fót sík einstora megin; þetta gat veid villandi og þvi var það, þegar H. Kaupur. kem þarna fyrir hornid, vordur fyrir belnum og ad belnum aftur, sér hann þar þann einvstanda hjá belnum, gengur til hann, heilsar honum með handatandi og segir:

"Hvert erud þvi ad fara, niður minn?"

"Austur yfir fjall?"

Ha? — Elki þi gangandi, vanti eg? Þvi ein ad missa hestum, eda hrad? Hann er kannotta felinn vid belu?"

"O nei," segir Simon, "elki held eg það, en eg fer ni bellega gangandi austur yfir fjallid. þvi...."

"þetta! En Maðinn upp gefinn! — En þeyd þvi! Hverid þvi ein med mér af draklið kaffi sofa med ostur! Vid ostum elki leygja þvi en i nátt eda med magninum annars hefði veid gaman ad þafa yður med i belnum elkar. Það hefði veid vel þviid!"

Og ni gengur þvi i stofu. H. Kaupur. þautuð kaffid, sereri sér síðan ad Simon songari og segur:

"Hér sýngid? Eftir sattu mánu?"

Fati, sj veit mi eftir hvað ég á að segja um það. Eg get kannast
haukað, svo að afurðis fyrir mig."

"E, veid þér mi eftir með minar afstamningu og undanföngum!"

Sýngid heldur eitthvað fyrir mig eitthvað sem ég þekki."

"Kálfur sjá!" sagði Finna og sýng:

"Hvada er svo glatt, sem góðu minna fund."

"Alinn, blessaðis veid þér! Eftir þetta! Heldur eitthvað
sem ég þekki. Sýngid þér uppáhaldslagid mitt:

Eg veit að ég veit aðinn og þar langur all."

"Hér sjá!" sagði sýngvarinn og sýngur Alinn með allri þeirri
úthverfningu og af þeirri list, er heit vað á keid og er hann var
þrygður í Alinn í fjórða sinni, kom þarum inn til þeirra
23 farþega in á flunastil og heitvað ad sýngvarinn
sýngi Alinn einnig fyrir þá sérstaklega og sýngmadurinn
sýng hann einnig fyrir þá, þó þarum einn hinnu eftir
mannu þar umgöturfliti átti í höndi, og áfallet og vinnu lík
og og þó hann var til ad spila með Alinn einn hvern hvern
graut af ósamhljónum þarum og þó þóttu allir viðstaddir
meðir, og mi höndu allu vats, galoppo, id. mazzu ka undir Alinn og undir spili.

Finna sýngvarinn sá sér þó fðri ad ladaðt ítt og smeygja sér
gegnum mannsfrógnina, þegar H. Kaupni. var staddir upp, það
læmud lokaðinn i rónlína i undirþál sinni ad kolla og var
ad þrygja ladaðu sína þarum.

"Kálfur sjá brúðjón og."

Þetta hefur Finna sýngvarinn eftir. Hann var kominn ítt ad

-Lilnum og só, þá var set í. Kaupm. - og svo, þesshöfð adur, sem adur.
 Sínum söngvari hljóf ni létti legu innum hölinum, eins og ífelur, en of for-
 vitni vand honum léti til baka; sér hann þó þó umum vera að þó að of upp-
 eftir hölinum hinum megin og komu neri Lilnum. Var annar þeirra með
 hall í höndum.

Jafnframt þessu kemur Sínum í hug, að geta að því, hve fram orðid er; hann
 tek þá var á sér sitt, þar þáð upp að eyranum, til þess að þátt. með vissu
 hve þáð gægi - Já, þáð gægi, þáð hann fríð namu að sjálfum sér
 og jafnvel eldi úrinu heldur, ad Klubbann var í slappum fimm! þáð
 var að vísu eftir náð umri í öðrum hans um meginum, en laup þá þá
 sem hann hafði gætt sér varis um í leidnum. Hann sóni, ad hann hefði
elbi mynd einu mynduðu við þáð, ad vera í Lilnum með þeim félögum, neri
 alla leidina og þáð, þótt hann er elid með höfnum. Hann var aðeins þessu
 í fótumum, en eldi í háli né hefði, við þáð, ad hafa sungid, "Alinn" af þáð sínu -
 í leidnum og höfnumum, þarna í höfnum.

Sínum stóð ad ni innum allan hölinum, og í innum helli stæði, suman inid
 Þrástern, stæði ad hann og heyrir þá þá ad "Alinn" er ^{ein} sunginn inid
 í Höfvidarköli og í öfotu þóinu stæðis heyrir hann einum af söngþeim.
 Farþeganna, en ni þó þá allid inid og heyrir hann þá "Alinn" eigi sunginn
 lengur ad þá sínu.

Sínum hélt svo leiver sínum anstara yfir helli heidi og var ad bolla-
 leggja þáð með sjálfum sér, ad semilega er ni "Alinn" svo þýðing
 inid afrið; þáð meginum í landnum, eins og H. Kaupm. sagdi, ad hann
 (þ.e. "Alinn") at þáð stæði, ad hann er ni & addsettur, með söngþeim
 höfnum, Cantus firmus, Alt, Primo-cassa og Kontra-basso, sem nad: a. m.
 hve inid "Hjörtstykad Q", eins og Karlinn sagdi. Semilega með þá

einu sinni kinnu fjöðfögnotu fersmillinga fjáðarinnar, Loni Pelfs,
 Þjóðvinnu eða Kaldalínu til þess að raddsetja Álfinn svo, að hann
 yndi eigi að eina eitt hild mæta fjúðingjar atviki hins til-synjandi
 e stundlyðu i laundum, heldur og aðal-lag Kvoðsins i útoarsinum
 að loknum væður freznum, ef þáðan er, þá eriga eða „vitlypsu“
 að heyrna, né pólitískar stömmur eða formellingar og kláms
 leikritum þeim, er þar einu flæth.

Á þessa lund gæti „Álfinn“ Kvoðid að góðu gæmi, enda hefir hann
 þegar gjórt það, því síðan ferd þessi var farin, er það talin stad-
 reynd þeirra, er farið hafa „yfir fjallid“ til eða frá, þá hafi engin
 ö yfir lagggðir bílar vænd flæthir kringað-hil laundum, svo vitad sé
 né i nokkum veld, og þar af leidandi hafi engin hattrar feldid og
 höfðum manna fyrir þá sál, að afhræth vori ekkid. Hefir því „Álfinn“
 ordid eitt hild áhrifa mæta atviki i lífi fjáðarinnar og fyrri það
 hærta einu sinni lof fyrir bríði og eidd merki lof.

Hitt er og eigi síður undanmátt, að engin bílar hafa farið þessa
 leid - upp á stól og þaðan aftur, svo, að „Álfinn“ hafi eigi veld og
 sé einu i dag fyrri söngolli, á leidur allra þeirra mörgu synjandi
 manna og kvæna, er i bílunum hafa veld og eru i þessari leid,
 og því er það jafu vel til finna an lof vörðum, að einu stund
 „Álfinn“ eigi verda sönginum með álfum þeim fylgja ódöllum og
 fagur stundit þeim honum ber að hafa, heldur ein raddaður, enda
 fyrri ein mörgum þeim, er lífid eða ekkid hann i hljóðföri
 „stíku til þess“, ef svo mætti sozia, að geta eigi notid hafi leika
 sinna og listu vid það að spærta vidur in vinnu vryli, eða spærungja
 belgi þess, dinn vryna þess, hve þá raddaður hann er.

Það var í þessu er líka leid, sem Finnon söngvari var að
 hugsa um framtid "Alvinn" um leid og hann stöfndi undan þauka
 og lét hann þá með sjálfum sér, að of hann komi heim til höfuð-
 stadarinn með lífi og línu heila í fæðalagi þessu, þá stýrði
 hann ganga í skemur skötum de fæðingardællinn og lét það
 verða það sitt sitt fyrsta verk, að leita hennar fródi og allar skemur-
 innar røfna í raddsetningu, Kontrabassu og fífu, svo að hann
 gæti raddsetu "Alvinn", en hann er óvaddsettur enn og þýkist það,
 sem það og er, ljósa menningar og menntunar storkvæði fæðingara

Eftir máli

Það þessu er og verður jafnan talin svo merkileg, að vand-
 syn frótti á, að hún verði í bláum færd og störu setu niðri á milli
 og eftirkomandi til hordinn og røfleggingar, enda er hún svo dag-
 svin og stöfsetu með óskilum vitnum, að engu munar á samliks-
 gildi hennar og þá sem leitar í Alþingi til dæmum, hvort sem það
 helpi verid eða eigi, og verður þá eigi lengur rættur um samliks-

— Að haldum mun eigi talin verða fyrir það stöfndi, að framhald þess,
 sem að framur gefur og á daga þessu fæðinga allra dæif eftirfættu, verid fætt
 í bláum og þessu að nokkru gætt á ann "Alvinn" fæðingara.

Reykjavík, 27. nóv. 1942.

Þorvaldur